

سپهر

www.ketab.ir

میرزا ضائی

سرشناسه: رضایی، میترا، ۱۳۵۹
عنوان و نام پدیدآور: دست یافته‌ها. میترا رضایی.
مشخصات نشر: تهران: میترا رضایی، ۱۳۹۳
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۰۰۱۷-۰
وضعیت فهرست نویسی: فبا
یادداشت: کتابنامه.
موضوع: بافتدگی-ایران-تاریخ
موضوع: نساجی-ایران-تاریخ
رقم بندی دیویی: ۷۴۶/۱۳۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی: ۳۳۷۳۹۹۰

نام کتاب: دست یافته‌ها
نویسنده: میترا رضایی
ناظر ادبی: محمدرحیم اطهر
ویراستار/طراح جلد: رضایی
عکس جلد: میترا رضایی
برنامه‌ریزی و اجرا: معصومه اطهر
چاپ اول: ۱۳۹۳
شمارگان: ۵۰۰
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۰۰۱۷-۰

آدرس: خیابان آزادی، نبش شادمان، پلاک ۴۰۷، تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۹۹۰۹

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

۱۵۰۰۰ تومان

فصل اول

تاریخچه ریسندگی در ایران

۱	ریسندگی و بافندگی در ایران
۳	الیاف و مصالح نساجی
۴	اصول کلی در تاریخ بافندگی در ایران
۵	ریسندها
۷	نوع میوه‌ای
۷	الیاف گیاهی
۸	الیاف مصنوعی
۸	الیاف پشمی
۹	رژیم عناصر مختلف پنبه و علانم کمپود آنها
۱۸	درجه ریسندگی و الیاف و روش‌های در فرش دست بافت

فصل دوم

دست بافته ها و زیر اندازها

۲۰	بافته های داری
۲۱	انواع دار
۲۴	تار (پله)
۲۶	پود
۲۷	پود زیر (پود ضخیم)
۲۷	پود ر (پود نازک)
۲۷	انواع بافته های داری
۲۷	قالی
۲۸	انواع فرش
۲۹	طرح‌های قالی ایرانی
۳۱	انواع قالی
۳۲	فرسک یا کپه
۳۴	نمکدان
۳۴	پنبه
۳۵	برخی زیراندازهای دیگر
۳۵	نساجی سنتی
۳۶	آشنایی با دستگاه بافندگی سنتی
۳۶	مقدمات بافندگی
۳۶	اصول بافت
۴۹	وردها (میل میلک):

۵۶	نسل‌های سنگی
۵۷	پارچه های سنگی
۸۷	گلج
۸۸	مختارین یا گلیمچه
۹۰	مفصل باغی
۹۳	لوار باغی
۹۳	چن باغی یا کارت باغی
۹۹	و زیس باغی
۹۹	پرده باغی
۹۹	ممام سبزی
۹۹	ممام سبزی
۱۰۰	درخت باغی
۱۰۰	تاسه باغی
۱۰۶	پوشش سنگی
۱۰۶	لباس سنگی
۱۱۳	باقطنی های سنگی
۱۱۶	پای پوش سنگی
۱۲۶	رودری های سنگی
۱۲۷	انواع رودری های ایرانی
۱۲۹	طرح رودری در دوره های مختلف سنگی ایران
۱۲۹	طرح و نقش و رنگ در دوفت ها و بافت های دوره سنگی
۱۳۱	انواع رودری های سنگی ایران
۱۳۲	انواع رودری های سنگی
۱۳۲	آمیخته دوزی (لایه دوزی)
۱۳۴	آینه دوزی
۱۳۷	سنگ دوزی یا اشرفی دوزی
۱۳۹	بلینش دوزی یا هراق دوزی
۱۴۰	پکه دوزی یا سلسله دوزی
۱۴۱	چولک دوزی
۱۴۱	پینه دوزی
۱۴۴	تفرشی دوزی (سوزن درویشی)
۱۴۷	چهل تنه دوزی (للدرد دوزی - خاتمی دوزی)
۱۴۷	فوس دوزی
۱۴۹	ملفوظ دوزی
۱۵۱	دهیک دوزی (برمسته دوزی)
۱۵۴	گیردوای (زرتشتی دوزی)

۱۵۵	آغره دوزی
۱۵۶	سرافری دوزی
۱۵۹	هشتمه دوزی (سکمه دوزی - ژودوزی)
۱۶۰	سوزندوزی
۱۶۵	شترابه دوزی
۱۶۶	قلاب دوازی (قلاب دوزی اصفهان - قلاب دوزی رشت)
۱۷۱	پایان دوزی (هتیکه دوزی - پزاق دوزی - مغزی دوزی)
۱۷۳	پزاق دوزی
۱۷۴	کتیبه دوزی
۱۷۵	کردی دوزی
۱۷۶	کجه دوزی (کجه دوزی)
۱۷۶	تلاوتون دوزی (تلاوتون دوزی)
۱۷۸	مضامعه دوزی
۱۷۹	مضامعه دوزی
۱۸۱	میلله دوزی
۱۸۶	مروارید دوزی
۱۸۴	نقش دوزی
۱۸۷	سوزندوزی (ممقان دوزی)
۱۸۸	نقده دوزی

فصل پنجم نقش و سبک

۱۸۹	نقش و سبک
۱۹۷	مراغل (نقش و سبک)
۱۹۹	پایه سبک
۲۰۰	پایه قلمکار
۲۰۸	پایه بائیک (کلاه ای)

فصل چهارم

پرزسی دست بافته ها در استان ها

۲۱۶	استان آذربایجان شرقی
۲۱۶	استان آذربایجان غربی
۲۲۱	استان اردبیل
۲۲۱	استان اصفهان
۲۳۷	استان البرز
۲۳۸	استان ایلام
۲۴۶	استان بوشهر
۲۴۶	استان تهران

۲۵۱	استان چهارمحال و بختیاری
۲۵۸	استان فراهان جلوی
۲۷۰	استان فراهان رضوی
۲۷۳	استان فراهان شمالی
۲۸۷	استان فوریستان
۲۹۰	استان زنجان
۲۹۳	استان سمنان
۲۹۸	استان سیستان و بلوچستان
۳۰۵	استان فارس
۳۱۱	استان قزوین
۳۱۶	استان قزوین
۳۲۱	استان کردستان
۳۲۵	استان کردستان
۳۳۱	استان کرمانشاه
۳۳۳	استان کهگیلویه و بویراحمد
۳۴۰	استان گلستان
۳۴۵	استان گیلان
۳۷۲	استان لرستان
۳۷۷	استان مرکزی
۳۸۳	استان هرمزگان
۳۸۸	استان همدان
۳۹۴	استان یزد
۴۰۴	مناجیح

مقدمه

بدون شک یکی از افتخارات هر ملت و کشوری، صنایع بومی و دستی آن کشور است. چرا که این صنعت و به عبارتی این هنر - صنعت بی‌بدیل و بی‌رقیب حاصل ذوق و هنر، سلیقه، ابتکار و خلاقیت هنرمندان صنعتگران عزیزی است که صبورانه آداب، سنن و رسوم و در یک کلام پیام فرهنگی نسل‌ها را در محصولات تولیدی‌شان متجلی کرده و از آن پاسداری می‌نمایند.

یکی دیگر از ویژگی‌های ارزنده دیگری که در این گونه صنایع موجود می‌باشند، از قبیل (مله غیر وابسته، قابلیت ایجاد و توسعه در کلیه مناطق شهری، روستایی، عشایری، عدم نیاز به کارشناسان خارجی، دسترسی آسان به مواد اولیه و ابزار کار مختصر و ارزان، ارزش افزوده بالا، عدم نیاز به سرمایه‌گذاری زیاد، کمتر ساز صنعت گردشگری، عدم آثار مخرب زیست محیطی، ایجاد درآمد مکمل، قدرت اشتغال‌زایی و ... مسئولین و دست‌اندرکاران را داشته تا با عنایت جدی زمینه رشد و اعتلای این صنعت را آماده نمایند.

از این جمله زیبا می‌توان پی به راز ماندگاری صنایع دستی برد در واقع صنایع دستی اصلی‌ترین سند هویت تاریخی ملت‌ها می‌باشد؛ چرا که بخشی از میراث فرهنگی ما است. نسل امروزی ما باید بداند که از چه پشتوانه فنی، تکنیکی و هنری برخوردار بوده است تا به راحتی خود را در هجمه فرهنگی غربی‌ها نبازد و دل به ارزش‌های بیهوده آنان نبندد و اسیر پدیده از خود بیگانگی یا الیناسیون نگردد.

در صنایع دستی کشور عزیزمان رنگ‌ها نقش بسزایی ایفا می‌کنند. با توجه به منابع گسترده و متنوع طبیعی کشور و با اتکاء به ذوق و سلیقه هنرمندان خوش ذوق کشور، رنگ‌های نامحدود بوجود آورده و در صنایع دستی تولیدی خود بکار می‌برند. این رنگ‌ها به سهم خود میزان جذابیت و تنوع صنایع دستی را بالا برده و باعث می‌شوند در چشم بیننده تأثیرگذارتر جلوه کرده و سبب ارتقای سطح کیفی صنعت می‌شوند.

مهمترین نقش و اهمیت صنایع دستی عبارتند از:

۱- سهم صنایع دستی در تولیدات ملی: بیش از ۹۰ درصد ارزش داده در این رشته (نیروی کار، مواد اولیه، وسایل و ابزار کار) در داخل کشور قابل فراهم‌سازی است. قطعاً هرگونه افزایش در میزان تولیدات و فروش فرآورده‌های دستی، باعث مستقیم در ازدیاد تولید ناخالص ملی خواهد داشت.

۲- نقش صنایع دستی در تأمین تعادل اجتماعی: توسعه اقتصادی در بیشتر موارد، موجب بروز نابرابری‌های اجتماعی بین مناطق مختلف کشور می‌شود که این امر باعث مهاجرت روستائیان به شهرها گشته که با توسعه و تقویت صنایع دستی در روستاها علاوه بر ایجاد شغل از پدیده مهاجرت آن‌ها جلوگیری می‌گردد.

۳- نقش صنایع دستی در توسعه توریسم و مبادلات فرهنگی: تولیدات دستی اغلب بازگوکننده خصوصیات تاریخی، اجتماعی و فرهنگی هر کشور بوده و عامل مهمی در شناساندن فرهنگ و تمدن ملل مختلف

محسوب می‌شود و به عنوان یکی از جاذبه‌های جهانگردی به حساب می‌آید به عبارتی صنایع دستی تأثیرگذاری مؤثر و مستقیمی در صنعت گردشگری هم بعنوان قابلیت گردشگری و هم به عنوان جاذبه گردشگری دارد.

۴- نقش صنایع دستی در اشتغال: ایجاد و کسب درآمد از ویژگی‌های اساسی صنایع دستی است. به گفته کارشناسان از دیر باز تاکنون صنایع دستی عامل ایجاد اشتغال جنبی و درآمد مکمل در مناطق روستایی و عشایری نیز عامل ایجاد و اشتغال اصلی برای گروه‌هایی از شهرنشینان بوده است.

۵- نقش صنایع دستی در توسعه صادرات: امروزه کشورها به این نتیجه رسیده‌اند که صادرات مواد خام چون با نوسانات قیمت روبرو است لذا سعی می‌کنند از مواد اولیه موجود مصنوعات جدید تولید و آن را صادر نمایند.

۶- فقدان عوارض و پیامدهای زیست محیطی به جهت سادگی

تولیدات صنایع دستی